

ഉയർത്തെഴുനേരപ്

(28:1-15)

മത്തായിയുടെ സുവിശേഷ സാംബാധിയിലെത്തുന്നതാണ് ക്രിസ്തുവിശേഷം ഉയർത്തെഴുനേരപ്, അവൻ പാസ്തപവത്തിൽ മരണത്തെ ജയിച്ചു എന്നു തെളിയിക്കുന്നതായിരുന്നു അത് (28:1-7)! ഉയർപ്പിനുശേഷം ക്രിസ്തുവിനെ കണ്ടുമുട്ടിയ സ്ത്രീകൾ അവനെ കുറിച്ചു നമസ്കരിച്ചു. അവനെ കാണുവാൻ ഗലീലക്കു വരുവാനായി ശിഷ്യരാർ അറിയിക്കുവാൻ അവൻ അവരോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു (28:8-10). അതിനിടയിൽ, കല്ലറ ശുന്ന മായ വിവരം പുറത്താകാതിപ്പാൻ കാവൽക്കാർക്ക് ദയവും മതാദ്യക്ഷ മാർ കൈക്കുളി കൊടുത്തു (28:11-15). ക്രിസ്തു ആയിക്കാരികമായി തന്റെ ശിഷ്യരാർ ഗലീലയിൽ പെച്ചു കാണുകയും അവൻ അവർക്ക് മഹത്തായ ആജ്ഞ - ആത്മിയ രാജ്യത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള കൽപനകൾ നൽകുകയും ചെയ്തതോടൊന്നാണ് മത്തായിയുടെ സുവിശേഷ വിവരങ്ങൾ അവസാനി പൂക്കുന്നത് (28:16-20).

ശുന്നമായ കല്ലറ (28:1-7)

¹ശ്രൂത്ത് കഴിഞ്ഞ, ആഴ്ച്ചവട്ടതിന്റെ ഒന്നാം ഭിവസം വെളുക്കുവോൾ, മർദ്ദലക്കാരന്തി മറിയയും മറ്റു മറിയയും കല്ലറ കാണിമാൻ ചെന്നു. ²പെ ട്രൗം വലിയോരു ഭൂകമ്പമുണ്ടായി; കർത്താവിന്റെ ഭൂതന്ത്ര സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ഇരിങ്ങിവന്നു കല്ല് ഉരുട്ടി നീകിലി അതിനേരൽ ഇരുന്നിരുന്നു. ³അവൻ രൂപം മിന്നലിന്നു ഒന്നതും അവൻ ഉടുപ്പ് എം പോലെ വെളുത്തതും ആയിരുന്നു. ⁴കാവൽക്കാർ അവനെ കണ്ണു പേടിച്ചു വിരിച്ചു മരിച്ചവരെ പോലെ ആയി. ⁵ഭൂതന്ത്ര സ്ത്രീകളോട്, “ഭയപ്പെടേണ, കൃഷിക്കല്പവും യേശു വിനെ നിങ്ങൾ അനേകശിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ അറിയുന്നു; അവൻ ഇവിടെ ഇല്ല. ⁶താൻ പറഞ്ഞത്തുപോലെ ഉയർത്തെഴുനേരും; അവൻ കിടന്ന സ്ഥലം വന്നു കാണിമിൻ. ⁷അവൻ മരിച്ചവരുടെ ഇടയിൽനിന്നു ഉയിർത്തെഴുനേരും എന്നു വേഗം ചെന്ന് അവൻ ശിഷ്യരാക്ക് പറവിൻ.”

വാക്കും 1. യേശുവിന്റെ കല്ലറയിലേക്ക് സ്ത്രീകൾ പോയ വിവരം, കാല നിർണ്ണയ കുറിപ്പോടെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: ശ്രൂത്ത് കഴിഞ്ഞ, ആഴ്ച്ചവട്ടത്തിന്റെ ഒന്നാം ഭിവസം വെളുക്കുവോൾ. ഏറ്റവും പ്രധാനമായി, അത് യേശു ഉയർത്തെഴുനേരു സമയം പ്രകതമാക്കുന്നു. എൻഡുംബി പറയുന്നു, “ശ്രൂത്ത് കഴിഞ്ഞ, ഞായറാഴ്ച പ്രഭാതത്തിൽ” എന്നാണ്.

കഴിഞ്ഞ കാലത്ത്, പലരും അത് ഞായറാഴ്ച രാവിലെയല്ല, ശനിയാഴ്ച രാത്രിയാണ് എന്നു വാദിച്ചിരുന്നു. “കഴിഞ്ഞ” എന്നനിന്നെന്ന് ശ്രീക്ക് വാക്ക് (ഓപ്പസ്) ചിലപ്പോൾ ക്രിയാവിശേഷണമായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു, അതിനർത്ഥം “വൈകിയിട്ട്”, അല്ലെങ്കിൽ “വൈകുന്നേരമവസാനം” എന്നും തർജ്ജിമ ചെയ്യാം. എങ്കി

നെയ്യായാലും, ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ച് വാക്കിനർത്ഥം “കഴിഞ്ഞ്” എന്നാണ്.¹ അതിനുപുറമെ, കുിയ തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് “വെള്ളുത്തു തുടങ്ങി” എന്നാണ് (എപിഫോസ്കോയിൽ നിന്ന്) അത് പറയുന്നത്, “പ്രഭാതമായി,” അല്ലെങ്കിൽ “വെള്ളുപ്പായി” എന്നാണ്. എന്നാൽ “വെള്ളുകുബോൾ,” “പ്രഭാത തനിൽ” എന്നതിനോടാണ് സന്ദർഭം യോജിക്കുന്നത്.² ബഹുവചനമായ (സഖാർന്ന്) വാക്യം 1-ൽ രണ്ടു പ്രാവശ്യം കാണാം. “ആച്ചവട്ടത്തിനേൻ്തെ ഒന്നാം ദിവസം” എന്ന വാക്ക് ആദ്യം “ശമ്പുതിനെയും” (എഴാം ദിവസം)³ പിന്നെ സുചിപ്പിക്കുന്നത് “ആച്ച്” യെയ്യാണ് (എഴ് ദിവസങ്ങൾ).⁴

സ്ത്രീകൾ കല്ലറകൾ വന്നത് ശമ്പുതിൽ ആയിരുന്നില്ല, കാരണം അന്ന് വിശ്രമിപ്പിവസമായിരുന്നു (ലുക്കാ. 23:56). അവർ ശമ്പുതിൽ കഴിഞ്ഞ ഉടനെയു മായിരുന്നില്ല വന്നത് (നമ്മുടെ ശനിയാച്ച് വൈകുന്നേരം), കാരണം അപ്പോൾ ഇരുടകാകുമായിരുന്നു. പകരം, അവർ വന്നത് തായരാച്ച് വെള്ളുകുബോൾ യിരുന്നു. മർക്കൊസിനേൻ്തെ വിവരങ്ങം അനുസരിച്ച് അവർ വന്നത് “ആച്ചവട്ടത്തിനേൻ്തെ ഒന്നാം ദിവസം അതികാലത്ത് സുരൂൻ ഉചിച്ചപ്പോൾ” ആയിരുന്നു (മർ. 16:2; എൻഡേവി). ലുക്കാസ് പറയുന്നത്, അവർ “ആച്ചവട്ടത്തിനേൻ്തെ ഒന്നാം ദിവസം അതികാലത്ത് എത്തി” എന്നാണ് (ലുക്കാ. 24:1).⁵ സ്ത്രീകൾ അതികാലത്ത് വന്നത് - അവർ തങ്ങളുടെ ആദ്യ അവസരം ഉപയോഗിച്ചത് - ക്രിസ്തുവിനോടുള്ള അവരുടെ ആഴമേറിയ ധ്യാനത്തിനായിരുന്നു എന്നു കാണിക്കുന്നു.

അവിടെ മർദ്ദലക്കാരത്തി മറിയയുടേയും മറ്റൊരു മറിയയുടേയും പേരാണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. അവർ യേശു മരിക്കുന്നത് ദുരത്തുനിന്നു നിരീക്ഷിക്കുകയും, അവന്റെ ശരീരം അടക്കം ചെയ്തതിന് അവർ സാക്ഷികളാകുകയും ചെയ്തിരുന്നു (27:55, 56, 61 എൻ്തെ പരാമർശം നോക്കുക). മർക്കൊസിനേൻ്തെ ലിറ്ററിൽ ശാലാമിയേയും ഉർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു (മർ. 16:1), എന്നാൽ ലുക്കാസ് “മറ്റു സ്ത്രീകളിൽ” യോഹനായേയും ഉർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു (ലുക്കാ. 24:10; 8:3 നോക്കുക).

കല്ലറ നോക്കുവാനായിരുന്നു ആ സ്ത്രീകൾ വന്നത്. പ്രത്യേകിച്ച്, യേശുവിനേൻ്തെ ശരീരത്തിൽ സുഗന്ധവർഗ്ഗം പൂശുവാനായിരുന്നു (മർ. 16:1). യോസോഫും നിരക്കാങ്കമാസും അവൻറെ ശരീരത്തിൽ സുഗന്ധവർഗ്ഗം പൂശിയിരുന്നു (യോഹ. 19:39, 40), എന്നാൽ, ശമ്പുതിൽ വൈകുന്നേരം 6.00 മണിക്ക് ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുൻപ് അടക്കേണ്ടിയിരുന്നതിനാൽ ധൂതിയോടെയാണ് നടത്തിയത്. സ്ത്രീകൾ സുഗന്ധവർഗ്ഗം നന്നായി പൂശുവാനായിരുന്നു ആശ ഹിച്ചത്.

അവർ കല്ലറയിലേക്ക് പോകുന്ന വഴി ചിന്തിച്ചത്, കല്ലറവാതിൽക്കൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന കല്ല് തങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ആർ മാറ്റിത്തരും എന്നായിരുന്നു (മർ. 16:3). യെഹൂദമാരുടെ ആവലാതി മാറ്റുവാൻ പിലാത്താസ് കല്ലറകൾ കാവൽക്കാരനെ കാക്കുവാനാക്കിയതും, കല്ല് മുദ്രവെച്ച് ഉറപ്പിച്ചതും അവർ അറിഞ്ഞതിരിക്കയില്ല (27:62-66). യേശുവിനേൻ്തെ ശരീരം കല്ലറയിൽ കാണുമെന്നാണ്, തീർച്ചയായും ആ സ്ത്രീകൾ വിചാരിച്ചത്.

വാക്യം 2. പെട്ടെന്ന് എന്നതിനേൻ്തെ ശീകൾ വാക്ക് (ഇണ്ട്യായു) അടിക്കടി ബോധ്യമാക്കുന്നത് സംഭവങ്ങളുടെ ആവേശത്തെയാണ് (28:2, 7, 9, 11, 20). ആ സമയത്ത്, പ്രദേശം മുഴുവൻ കുല്യാദുമാർ വലിയോരു ഭൂക്കവമുണ്ടായി. മെക്കിൾ ജേ. വിൽക്കിൻസ് പാശ്ചത്തനുസരിച്ച്, “പാലന്ത്രീനിനേൻ്തെ ഭൂപ്ര

കൂത്തിയനുസരിച്ച് ഭൂകമ്പസാധ്യതയുള്ള പ്രവേശമായിരുന്നു.” അത് വാസ്തവ വമാകുവാൻ കാരണം “അരോദ്ദൈ ഉൾക്കെടുവിന്റെ വകക് കിഴക്കെ ഭാഗത്ത് യോർദ്ദാൻ താഴ്വര 8:0 മെല്ലുകളോളം നീംട്ടു കിടന്നിരുന്നു”⁶ എങ്ങനെന്നയാ യാലും, അപ്പോൾ സംഭവിച്ച ഭൂകമ്പം സാധാരണയയുള്ളതതായിരുന്നില്ല. ഗൈക് സംയോജനം പോർ (ഹാർ) എന്നത് കാരണം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം ഒരു ഭൂതനായിരുന്നു. ബൈബിളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭൂകമ്പങ്ങൾ പലപ്പോഴും, ദൈവത്തിന്റെയേം ഭൂതനാരുടേയേം പ്രത്യുക്ഷതയേയോ, നൃ നയവിധി പ്രവൃത്തികളേയോ ആണ് സുചിപ്പിക്കുന്നത് (1 രാജാ. 19:12; മത്താ. 24:7; പ്രവൃ. 16:26; വെളി. 6:12; 8:5; 11:13, 19; 16:18).⁷ യേശുവിനെ ക്രൂശീകരിച്ചപ്പോഴും, അവൻ ഉയർക്കെത്തഫുന്നുപ്പോഴും ഭൂകമ്പമുണ്ടായി (27:51; 28:2).

ഈ കാര്യത്തിൽ, മത്തായിയും മർക്കോസും ഒരു ഭൂതന്റെ കാര്യമാണ് പറയുന്നത്. “വെള്ളവസ്ത്രം ധരിച്ച … യുവാവ്” എന്നാണ് മർക്കോസ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് (മർ. 16:5). ലുക്കോസ്, നേരെ മരിച്ച, ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്, “മിനുന്ന വസ്ത്രം ധരിച്ച … രണ്ടു പുരുഷരാർ” എന്നാണ് (ലുക്കോ. 24:4). കല്ലേക്കൽ “രണ്ടു പുരുഷരാർ സ്വർത്തീകളോട് സംസാരിച്ചിരുന്നതായി” ലുക്കോസ് വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു (യോഹ. 20:12). മറ്റു സുവിശേഷകരാർ ഒറ്റ കെളു ഉപയോഗിച്ചപ്പോൾ മത്തായി ഇരട്ടക്കെല്ലയും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു (8:28; 20:30; 21:2 എന്റെ പരാമർശങ്ങൾ നോക്കുക).

എന്തുകൊണ്ടാണ് ആ വ്യത്യാസം? മത്തായിയും മർക്കോസും സന്ദേശത്തിന്റെ മുഖ്യവസ്ഥം സംസാരിച്ചത് ഏക ഭൂതനായിരുന്നു എന്നു പറയുന്നോൾ, ലുക്കോസ് രണ്ടു ഭൂതനാർ സ്വർത്തീകളോട് സംസാരിച്ചു എന്നു പറയുന്നു (ലുക്കോ. 24:5). അവൻ നൽകിയത് വ്യത്യസ്തത കാഴ്ചപ്പാടുകളായിരുന്നു, വ്യത്യസ്തരായ പല ആളുകളും, രണ്ടു ഭൂതനാരും. ഒരുപക്ഷേ ഒരു ഭൂതൻ പ്രമുഖമായ ഒരു സ്ഥാനത്തും, മറ്റൊരു ഭൂതൻ പ്രാധാന്യമില്ലാത്ത സ്ഥാനത്തും നിന്നിരിക്കാം. ഓരോ ഭൂതനും ഒരേ സമയത്തോ അല്ലകിൽ ഓരോ സമയത്ത് സംസാരിച്ചിരിക്കാം. നാലു സുവിശേഷകരാരും മുഖ്യമായ വിശദീകരണ അഡർ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

ഭൂതൻ സർജത്തിൽ നിന്നും ഇരഞ്ഞിവന്ന് കല്ല് ഉരുട്ടി നീക്കി അതിനേൻ്തെ ഇരുന്നിരുന്നു (27:60 എന്റെ പരാമർശം നോക്കുക). ഭൂതൻറെ ശക്തി - വലിയ ശക്തിയായിരുന്നു - ഭൂകമ്പമുണ്ടായതിനും കല്ല് മാറിയതിനും പിന്നിൽ പ്രവർത്തിച്ചത്. കല്ല് ആ സ്ഥാനത്തുനിന്നും മാറ്റിയപ്പോൾ നോമാക്കാർ കല്ലിൽ പതിച്ചിരുന്ന മുദ്രയും പോയി (27:66 എന്റെ പരാമർശങ്ങൾ നോക്കുക). പ്രവേശന കവാടത്തിൽനിന്ന് ആർ കല്ല് മാറ്റുമെന്ന സ്വർത്തീകളുടെ ഉൽക്കണ്ഠംകും ഭൂതൻ പരിഹാരം വരുത്തി (മർ. 16:3). ദൈവത്തിന്റെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശവും, അധികാരവും പുരുത്തിയാക്കിയ സുചനയാണ് ഭൂതൻ കല്ലിനേൻ്തെ ഇരുന്നതു സുചിപ്പിക്കുന്നത്.

വാക്യം 3. ഭൂതൻറെ രൂപം മിന്നൽ പോലെ ആയിരുന്നു, അവൻറെ ഉടൻ്ത് ഹിമം പോലെ വെളുത്തതുമായിരുന്നു (മർ. 16:5; ലുക്കോ. 24:4: യോഹ. 20:12 നോക്കുക). ഭൂതൻറെ ശ്രോദേശയാണ് മത്തായി ബന്ധപ്പെടുത്തി വിവരിച്ചത്. “മിന്നൽ” “സർജിയ വ്യക്തികളുടെ സാന്നിധ്യത്തെയും” (ബാനി. 10:6), സാത്താൻറെ വീഴ്ചയേയും (ലുക്കോ. 10:18) മനുഷ്യപുത്രൻറെ ആവിർഭാവത്തെയും (മത്താ. 24:27).⁸ തിരുവെഴുത്തിൽ, വെള്ള പസർത്തു പ്രതിനിധികരിക്കുന്നത് വിശ്വലിയും നിർമ്മലതയുമാണ് (ബാനി. 7:9; മത്താ. 17:2; വെളി. 3:4, 5, 18: 4:4;

6:11; 7:9, 13, 14; 19:14). “പിംബ പോലെ വെള്ളത്ത്” എന്നതും ബൈബിളിലെ പൊതുവായ താരതമ്യമായിരുന്നു (സക്രി. 51:7; യേര. 1:18; ഭാഗി. 7:9; വെളി. 1:14).

വാക്കും 4. കല്ല് കാത്തുകൊണ്ടിരുന്ന കാവൽക്കാർ [ഭൂതനെ] കണ്ട് ദയന് വിരെച്ചു മരിച്ചവരെ പോലെയായി (വെളി. 1:17 നോക്കുക). ഇവിടെയാണ് റോബർട്ട് എച്ച്.ഗണ്ഡ്രാധി പറഞ്ഞതുപോലെ “ക്രമവിരുദ്ധ വൈപരിത്യം, മരിച്ച ദയയും ജീവിക്കയും കാവൽക്കാർ മരിച്ചവരെ പോലെ ആകുകയും ചെയ്തു.”⁹ പിനിട, അവർക്ക് ബോധം വീണ്ടുകിടയ്പോൾ അവർത്തു ചിലർ ദയരുഗലേമിൽ ചെന്ന് മഹാപുരോഹിതമാരോട് സംബന്ധിച്ചതെല്ലാം പറഞ്ഞു (28:11).

വാക്കും 5. സ്ക്രീകൾ കല്ല് രീക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ കല്ല് ഉരുട്ടി മാറ്റിയതായി കണ്ടപ്പോൾ അവർക്ക് എത്രമാത്രം അതിശയമുണ്ടായി കാണും! ദയശു വിനു പുറിത്തുപോകുവാനായി കല്ല് ഉരുട്ടി മാറ്റിയതെല്ലു; കല്ല് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ തന്നെ അവൻ പുറിത്തു പോയിരിക്കും.¹⁰ എന്നാൽ കല്ല് മാറ്റിയത് ശിഷ്യത്വാർക്ക് പ്രവേശിക്കേണ്ടതിനായിരുന്നു! സ്ക്രീകൾ കല്ല് രീക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ, ദയശുവിന്റെ ശരീരം അവിടെ കണ്ടില്ല. അവർ “അതിനെ കുറിച്ച് വിചാരിച്ചു ചണ്ണിച്ചു” (ലുക്കാ. 24:3, 4).

ഭൂതൻ സ്ക്രീകളോട് വീണ്ടും ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു, “ഡേപ്പുടേണ്ട്” പല അവസരങ്ങളിലും, ഭൂതമാർ അവരുടെ വാക്കുകൾ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു (1:20; ലുക്കാ. 1:13, 30; 2:10). ദൈവത്തിന്റെ സന്ദേശവാഹകരായി പന്നവർ, നീതിമാനമാരെ ഡേപ്പുടുത്തണ്ടിന്നല്ല പന്ത്,¹¹ പകരം, ദൈവം തന്നെ സ്ക്രീപ്പിക്കുന്നവർക്ക് സകലവും നന്നകായി പ്രവർത്തിക്കുമെന്ന ആശാംസം പകരുന്നതിനായിരുന്നു. അതിനെതിരാണ് ആകാംക്ഷയും ദയവും, അപ്പോൾ നാം ദൈവത്തിൽ ആശയിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്.

ഭൂതൻ തുടർന്നു, “നിങ്ങൾ ക്രുഷിക്കപ്പെട്ട ക്രിസ്തുവിനെ അനോഷ്ഠിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ അറിയുന്നു.” ക്രുഷിക്കപ്പെട്ട ക്രിസ്തുവിന്റെ ശരീരം അനോഷ്ഠിച്ചാണ് ആ സ്ക്രീകൾ വന്നതെന്ന് അവൻ അറിഞ്ഞിരുന്നു (1 കോ. 1:23; 2:2; ഗല. 3:1).

വാക്കും 6. ദയശുവിന്റെ ശരീരം ദയാസേപ്പ് അടക്കുന്നതിനു സാക്ഷിയായിരുന്ന സ്ക്രീകൾ (27:6) ഇപ്പോൾ കാണുന്നത് ശുന്നമായ കല്ലിയാണ്. റിട്ടു പോയ വിവരം ഭൂതൻ പുരിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു: “അവൻ ഉയിർത്തെഴുന്നേറ്റു.” ശ്രീക്ക് ക്രിയ (ബൈബാൾ; ബൈബാൾരേഖയിൽനിന്ന്) നിഷ്ക്രിയമായിട്ടാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് ദൈവത്തിന്റെ പ്രവൃത്തിയെ അന്തർലീനമാക്കുകയാണ്. “അവൻ ഉയർത്തെഴുന്നേറ്റിക്കുന്നു” എന്നാണ് ചില തർജ്ജിമകളിൽ (ടിഇംവി; എൻഡുബി; എൻആർഎസ്വി; എൻഎൽടി; ജെഎൻടി). സിഇഡ വിയിലെ തർജ്ജിമ ഇന്ന് ആശയത്തെ വ്യക്തമാക്കുകയാണ് “ദൈവം അവൻ ജീവൻ നൽകി ഉയർപ്പിച്ചു.” ദയപൂർവ്വ അഭ്യുക്ഷമാർ സമാധാന പ്രഭുവായിരുന്ന ദയശുവിനെ ക്രുഷിച്ചു കൊന്നു; എന്നാൽ ദൈവമോ അവനെ മരിച്ചുവിൽനിന്നും ഉയിർപ്പിച്ചു (പ്രവു. 3:14, 15).

വാന്നതവത്തിലുള്ള ദയശുവിന്റെ ശരീരം എപ്പോഴാണ് ആത്മാവുമായി ചേരുന്നതെന്ന്, അവൻ ഉയർപ്പ് വിശദമായി സുവിശേഷകമാർ വിവരിക്കുന്നില്ല. അവൻ ശരീരത്തിൽ ചുറ്റിയിരുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾ നീഞ്ഞിയതിനെ കുറിച്ചും അവർ പിവർക്കുന്നില്ല (സി. യേരാഹ. 20:4-7), അല്ലെങ്കിൽ അവൻ കല്ലിയിൽനിന്നു പറുത്തു കടന്നതിനെ കുറിച്ചും വിവരിക്കുന്നില്ല. പകരം, അവർ വിവരി

ക്കുന്നത് (1) കല്ലറ ശുന്നമായിരുന്നു, (2) യേശു, വീണ്ടും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു, (3) അവൻ്റെ ഉയർത്തെഴുനേൽപ്പ് ഉറപ്പിക്കുന്ന നടപടിയായിരുന്നു.

അവൻ പറഞ്ഞതുപോലെ എന്ന പ്രയോഗം സുചിപ്പിക്കുന്നത് യേശു വിന്റെ അവർത്തിച്ചുള്ള പ്രവചന നിവർത്തനൈകരണമായിരുന്നു ഉയർത്തെഴു നേൽപ്പ് എന്നാണ് (27:62, 63 എന്ന് പരാമർശം നോക്കു). അവർക്ക് സഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും, അവൻ തന്റെ ശിഷ്യമാരോട് എപ്പോഴും സത്യം മാത്രമായിരുന്നു പറഞ്ഞതിരുന്നത് (16:21-23; 26:21, 22, 31-35). മരണത്തെ കുറിച്ചും തയർത്തെഴുനേൽപ്പിനെ കുറിച്ചും അവൻ തന്റെ ശിഷ്യമാരോട് മുന്നിയിച്ചിരുന്നത് അവൻ വാസ്തവത്തിൽ ജീവിതത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ ക്രമേണ അവർക്ക് വിശ്വാസമായി (ലുക്കാ. 24:6, 8).

സ്വതീകൾ ചെന്ന ആദ്യം കല്ലറയിൽ നോക്കി എന്നും കാണാതിരുന്നത് സ്വപ്ഷടമായിരുന്നുവെങ്കിലും (ലുക്കാ. 24:3), ദുതൻ അവരോട് ശരിയായി കല്ലറ പരിശോധിക്കുവാൻ ദുതൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു: “അവൻ കിടന്ന സ്ഥലം വന്നു കാണണമിൻ.” ക്രിസ്തുവിന്റെ ശരീരം അവിടെ ഉണ്ടാ എന്ന സംശയം എന്നും ബാക്കിവെക്കുവാൻ അവൻ അവരെ അനുവദിച്ചില്ല.

യേശുവിന്റെ ശുശ്രൂഷാവേളയിൽ - പല ഉയർത്തെഴുനേൽപ്പുകളെ കുറിച്ചും ബൈബിൾ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും - അവൻ്റെ ഉയർത്തെഴുനേൽപ്പ് പ്രത്യേകതയുള്ളതാണ്. മുൻപ് ഉയർത്തെഴുനേറ്റവർ രണ്ടാമത് വീണ്ടും മരിച്ചു. എന്നാൽ വീണ്ടും മരിക്കാതിരിക്കേണ്ടതിനായിരുന്നു യേശു ഉയർത്തെഴുനേരുത്ത് (രോമർ 6:9). എല്ലാ വിശ്വാസികളായിരുന്ന യൈഹൂദമാരും അവരുടേയും എല്ലാവരുടേയും ശാരീരിക ഉയർത്തെഴുനേൽപ്പ് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു; ആതൊയറാഴ്ച കാലത്ത് കാത്തിരിപ്പിനു വിരാമമില്ലെങ്കാണ് യേശു ആദ്യമല്ല മായിതീർന്നു (1 കൊ. 15:20, 23).¹² അതു സത്യമായിരിക്കേ, ക്രിസ്തുവിനെ വിശ്വസിച്ച് അനുസരിക്കുന്നവർക്കാണ് നിര്യജീവൻ എന്ന് ഓർമ്മിക്കുക (1 കൊ. 15:57, 58).

വാക്യം 7. സ്വതീകളോട് ദുതൻ പറഞ്ഞത്, യേശു വീണ്ടും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് പോയി വേഗം ശിഷ്യമാരോട് അറിയിക്കുവാനായിരുന്നു. ദേവപിക സന്ദേശവാഹകൾ പത്രാസിനെ പ്രത്യേകമായി എടുത്തു പറയുന്നു (മർ. 16:7). മുന്നു പ്രാവശ്യം അവൻ ക്രിസ്തുവിനെ തള്ളിപ്പുറത്തേശേഷം അവനു പ്രത്യാശ നൽകുന്നതിനു വേണ്ടിയായിരുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ലായിരുന്നു (മത്താ. 26:69-75).

[അവർക്കു] മുൻപായി യേശു ശലീലക്ക് പോകുന്നു എന്ന വാർത്തയും സ്വതീകൾ ശിഷ്യമാരെ അറിയിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. മരിക്കാഡ് 16:7-ൽ “അവൻ നിങ്ങളോട് പറഞ്ഞതുപോലെ” എന്ന വാക്കും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ആതീർഭവം യേശു മരിക്കുന്നതിനു മുൻപ് ശിഷ്യമാർക്ക് നൽകിയിരുന്നു (26:32 എന്ന് പരാമർശം നോക്കുക).

കർത്താവും അവൻ്റെ അപേക്ഷാസ്തവരമാരും പരിചയമുള്ള സ്ഥലത്തായിരുന്നു കണ്ണുമുട്ടുന്നത് - അവൻ ഏർപ്പെടുത്തിയ മലയിൽ വെച്ച് (28:16). അവരെല്ലാവരും താമസിച്ചിരുന്ന സ്ഥലമായിരുന്നു ശലീലി. അവിടെ താമസിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു യേശുവിന്റെ മിക്ക ശുശ്രൂഷകളും നടത്തിയിരുന്നത്. അവിടെ യെരുശലേം നേതാക്കളുടെ ശല്പമൊന്നും ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല.

വിശ്വാസവും സാക്ഷികൾ

(28:8-10)

⁸അങ്ങനെ അവർ വേഗത്തിൽ ദയവേദാടും മഹാ സന്ദോഷത്തേടും കൂടി കല്ലറി വിട്ടു അവൻ്റെ ശിഷ്യമാരോട് അറിയിപ്പാൻ ഓടിപ്പോയി.
⁹എന്നാൽ യേശു അവരെ എതിരോടു; “നിങ്ങൾക്കു വന്നും” എന്നു പറഞ്ഞു. അവർ അടുത്തുചെന്നു ¹⁰അവൻ്റെ കാൽ പിടിച്ചു അവനെ നമസ്കരിച്ചു. യേശു അവരോട്, “ദയപ്പേഡേണാ, നിങ്ങൾ പോയി എൻ്റെ സഹോദരമാരോട് ശലീലകൾ പോകുവാൻ പറവിൻ; അവിടെ അവർ എന്ന കാണും എന്നു പറഞ്ഞു.”

വാക്യം 8. എതിരായ വികാരങ്ങളോടുകൂടി, സ്ത്രീകൾ വേഗം കല്ലറി വിട്ടോയി. മർക്കാരാസ് 16:8 പറയുന്നു, “അവർക്ക് വിറയലും ഭേദവും പിടിച്ചു; അവർ കല്ലറി വിട്ടു ഓടിപ്പോയി; അവർ ദയപ്പേടുകയാൽ ആരോടും ഒന്നും പാണില്ല.” അവർ ദുതമാരെ കണ്ടതിനാലും, ഉയർത്തെഴുന്നേരിപ് എന്ന അതിശയ വാർത്ത കേൾക്കായാലും അവർ ദയപ്പേട്ടുപോയി. അത് അവരിൽ യൈക്കതി ഉയർത്തി. ക്രിസ്തു മരിച്ചവരിൽ നിന്നും ഉയർത്തെഴുന്നേരും എന്ന അതുകൂടുതകരമായ വാർത്തയായിരുന്നു അവർ കേട്ടത് (28:6), കുടാതെ അത് അവരിൽ മഹാ സന്ദോഷവും ജനപ്പിച്ചു, അതുവരെയും അവർ യേശുവിനെ കണ്ണിലെല്ലക്കിലും, ശുന്നമായ കല്ലറിയും ദുതന്റെ സാക്ഷ്യവും അവരിൽ ഇതു വികാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി, സ്ത്രീകൾ ആ വിവരം ശിഷ്യമാരെ അറിയിക്കുവാനായി ഓടി.

വാക്യം 9. വഴിയിൽ പെച്ച യേശു അവരെ കാണുകയും, വന്നും ചെയ്യുകയും ചെയ്യു. ഈ സമയത്ത്, അവർക്ക് നേരിട്ട് ഉയർത്തെഴുന്നേരു ക്രിസ്തു വിനെ കാണുവാനുള്ള ഭാഗമുണ്ടായി. അവർ ശിഷ്യമാരെ കണ്ടപ്പോൾ, ഉയർത്തെഴുന്നേരു വിവരം, അവരുടെ സാക്ഷ്യം രണ്ടാമതേതതായിരുന്നുവെക്കിലും, ആറിയിപ്പ് ആദ്യത്തേതതായിരുന്നു.

സ്ത്രീകൾ ചെന്ന് അവൻ്റെ കാൽപിടിച്ചു അവനെ നമസ്കരിച്ചു. “നമസ്കരിച്ചു” (ഇപാസ്ക്കുന്നെല്ല) എന്ന വാക്ക് മത്തായിയുടെ പുന്നതക ത്തിൽ പതിമുന്നു പ്രാവശ്യം കാണാം. ചിലപ്പോൾ അത് ബഹുമാനസൂചകമായി കാൽക്കരിക്കാനും വിശുദ്ധിക്കാനും മറ്റൊരു സമയത്ത് അത് ആത്മിയമായ ആരാധന സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണ്. 9 ഉം 17 ഉം വാക്കുങ്ങളിൽ, രണ്ടാമത് പറഞ്ഞ അർത്ഥത്തിലാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് (2:2 എന്ന് പരാമർശം നോക്കുക). യേശുവിന് അത്തരം ആദരവ് ലഭിച്ചത് അവൻ ദേവം ആകയാലാണ് (14:3). അതിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി പുതിയ നിയമത്തിൽ, ദുതമാരും മനുഷ്യരും അത്തരം കുന്നിടൽ നിരസിച്ചിരുന്നു (പ്രഖ്യ. 10:25, 26; 14:11-15; വെളി. 22:8, 9).

വാക്യം 10. ദുതൻ അവർക്ക് നൽകിയ സന്ദേശം ശിഷ്യമാരെ അറിയിക്കുവാനായിരുന്നു യേശു സ്ത്രീകളോട് പറഞ്ഞത് (28:7): “ദയപ്പേഡേണാ, നിങ്ങൾ പോയി എൻ്റെ സഹോദരമാരോട്, ശലീലകൾ പോകുവാൻ പറവിൻ; അവിടെ അവർ എന്ന കാണും എന്നു പറഞ്ഞു.” യേശു ഉയർത്തെഴുന്നേരും എന്ന സുവിശേഷം സ്ത്രീകളാണ് ആദ്യം ആളുകളോട് അറിയിച്ചത് എന്നത് പ്രാധാന്യമുള്ള കാര്യമാണ്. ആ വിശദീകരണം സുവിശേഷത്തിന്റെ കൃത്യത

വെളിവാക്കുന്നു. ഡ്രൂസ് ആർ. എ. ഹൈർ പറഞ്ഞു, “യെഹൂദ കോടതിക തിൽ സ്റ്റൈക്കളെ സാക്ഷികളായി പരിഗണിക്കാത്തതിനാൽ, സുവിശേഷം അറിയിക്കുവാൻ സ്റ്റൈക്കളെ നിയോഗിച്ചത് പുരത്തുള്ളവരെ പ്രസാർപ്പിക്കുവാനായിരുന്നില്ലോ എന്ന് സ്വപ്നം.”¹³

യേശു ഈ സ്റ്റൈക്കളെ കണ്ടതിനുശേഷം യെരുശലേമിൽ എന്തു സംഭവിച്ചു എന്നു മന്തായി വിശദമാക്കുന്നില്ല. ആ സംബന്ധങ്ങളെ കുറിച്ച് മറ്റൊരു സുവിശേഷങ്ങൾ ചില രേഖകൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു, പക്ഷെ അവയുടെ കാലനിർണ്ണയം പുനസാധാരിപ്പിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്.

ശിഷ്യരാർ ഗലീലയിൽ പോയി യേശുവിനെ കണ്ടക്കില്ലോ (28:16), അവർ ചുരുങ്ങിയത് ഒരാഴ്ച കുടെ യെരുശലേമിൽ തന്നെ താമസിച്ചിരുന്നു - അങ്ങനെ പുളിപ്പില്ലാത്ത അപൂർത്തിയെന്ന് പെരുന്നാൾ അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ കാലയളവിൽ യേശു അവർക്ക് പല പ്രാവശ്യം പ്രത്യക്ഷമായതായി മറ്റൊരു സുവിശേഷങ്ങൾ പറയുന്നു. അവരെന്ന് ഉയർത്തുന്നതുനേരിപ്പിനും സർഗ്ഗാരോഹണത്തിനും ഇടക്ക് വേറെയും പല പ്രത്യക്ഷതകൾ അവൻ നടത്തിയിരുന്നു (പ്രവൃ. 1:3).

നാൽപതു-ദിവസ കാലയളവിൽ ക്രിസ്തുവിരുന്ന് ഉയർപ്പിന്നു-ശേഷമുള്ള പ്രത്യുക്ഷ തകൾ	
1. കല്ലറക്കൽ വെച്ച് മഗ്ദലുനക്കാരത്തി മറിയക്ക്	മർ. 16:9-11 യോഹ. 20:11-18
2. കല്ലറ വിട്ട സ്റ്റൈകൾക്ക്	മത്താ. 28:8-10
3. യെരുശലേമിൽ പത്രാസിന്	ലുക്കാ. 24:34 1 കെ. 15:5
4. എമ്മവുസിലേക്കുള്ള വഴിയിൽ രണ്ട് ശിഷ്യർക്ക്	മർ. 16:12, 13 ലുക്കാ. 24:13-32
5. യെരുശലേമിൽ മാളികമുറിയിലെ പത്തു ശിഷ്യർക്ക് (തോമസ് ഒഴിച്ച്)	മർ. 16:14; ലുക്കാ. 24:36-43 യോഹ. 20:19-25
6. യെരുശലേമിലെ മാളികമുറിയിൽ വെച്ച് പതിനൊന്ന് അപൂർണ്ണതലമന്നർക്ക് (തോമസടക്കം)	യോഹ. 20:26-29 1 കെ. 15:5
7. ഗലീലാ കടലിനടുത്ത് ഏഴ് ശിഷ്യരാർക്ക്	യോഹ. 21:1-23
8. ഗലീലയിലെ മലയിൽവെച്ച് എഴുശിഷ്യർക്ക്	മത്താ. 28:16-20 മർ. 16:15-18
9. 500-ൽ അധികം ശിഷ്യരാർക്ക്	1 കെ. 15:6
10. യാക്കകാബിന്നും കർത്താവിരുന്ന് സഫോറരനും	1 കെ. 15:7
11. ഓലിവ് മലയിൽ വെച്ച്	മർ. 16:19 ലുക്കാ. 24:44-53 പ്രവൃ. 1:3-8 1 കെ. 15:7

തെറ്റായ വിവരം
(28:11-15)

¹¹അവർ പോകുമ്പോൾ കാവൽക്കുട്ടത്തിൽ ചിലർ നഗരത്തിൽ ചെന്നു സംഭവിച്ചത് എല്ലാം മഹാപുരോഹിതമാരോട് അറിയിച്ചു.¹²അവർ ഓനിച്ചു കൂടി മുപ്പുമാരുമായി ആലോചന കഴിച്ചിട്ട് പടയാളികൾക്ക് വേണ്ടുവോളം പണം കൊടുത്തു.¹³“അവന്റെ ശിഷ്യമാർ രാത്രിയിൽ വന്നു ഞങ്ങൾ ഉറ ഞ്ഞുവോൾ അവനെ കട്ടുകൊണ്ടു പോയി എന്നു പറിവിൻ.¹⁴വസ്തുത നാ ദുവാഴിയുടെ സന്നിധാനത്തിൽ എത്തിയെങ്കിലോ, ഞങ്ങൾ അവനെ സമ്മ തിപ്പിച്ചു നിങ്ങളെ നിർബന്ധാക്കിക്കൊള്ളാമെന്” പറഞ്ഞു.¹⁵അവർ പണം വാങ്ങി ഉപദേശപ്രകാരം ചെയ്തു. ഈ കമ ഇന്നുവരെ യൈഹൃദയം മാർക്കിടയിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു (28:11-15).

യേശുവിന്റെ കല്ലറ കാപ്പാൻ രോമൻ കാവൽക്കാരനെ ആക്രിയതായി മത്തായി മാത്രമാണ് പറയുന്നത് (27:62-66). ദുതനെ കണ്ട് അവർ ഭയപ്പെട്ടുതായും മത്തായി പറയുന്നു (28:4). ആ തെറ്റായ വിവരം അവർ യൈഹൃദ മാർക്കിടയിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു (28:11-15).

വാക്യം 11. [രോമൻ] പടയാളികളായിരുന്ന ചില കാവൽക്കാർ - ആദ്യ തെട്ടുലിൽനിന്നു മുക്കരായപ്പോൾ (28:4) - സംഭവിച്ചതെല്ലാം മഹാപുരോഹിതമാരെ ചെന്ന് അറിയിച്ചു. നാടുവാഴിയായിരുന്ന പിലാത്തമാൻ ആ പടയാളികളെ മഹാപുരോഹിതമാരുടെ അധികാരത്തിനുകൂഴിയിൽ പ്രവർത്തിപ്പാനാണ് നിയോഗിച്ചത് (27:62, 65, 66). അതുകൊണ്ടാണ് അവർ സംഭവിച്ചത് അവരെ അറിയിച്ചത്. അതിനു പുറമെ, അവർ യേശുവിന്റെ ശരീരം പുറത്തുപോകാതെ സുക്ഷിക്കാതിരുന്നതിനാൽ അവരുടെ മേലധികാരികളോട് ചെന്ന് അറിയിക്കുവാനും ഭയപ്പെട്ടുകാണും. ശരീരം കട്ടുകൊണ്ട് പോയിരുന്നില്ലെങ്കിലും, സംഭവിച്ച സത്യം രോമൻ അധികാരികളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുക പ്രധാനമായിരുന്നു.¹⁴

പടയാളികൾ ചെന്ന സംഭവിച്ചതെല്ലാം മഹാപുരോഹിതമാരെ അറിയിച്ചു. “എല്ലാം” എന്ന വാക്കുകൊണ്ട് മത്തായി ഉദ്ഘാടിച്ചതെന്നാണ്? അവർക്ക് തോന്തിയ ഭൂമികുല്യക്കവും, ദുതനെ കണ്ടതും, കല്ലറ ശുന്നുമായി കണ്ടതും അറിയിച്ചിരിക്കും (28:4). ഒരുപക്ഷേ ദുതൻ സ്ത്രീകളോട് സംസാരിക്കുന്നതും അവർ കേട്ടിരിക്കാം: “അവൻ ഇവിടെ ഇല്ല, അവൻ പറഞ്ഞതുപോലെ, ഉയർത്തുചുന്നേറ്റിരിക്കുന്നു” (28:6).

വാക്യങ്ങൾ 12, 13. പടയാളികളുടെ വിവരം ലഭിച്ചപ്പോൾ, മഹാപുരോഹിതമാർ മുപ്പുമാരുമായി കൂടിയാണ്വാചിച്ചു. മുൻകരുതലുകളെല്ലാം എടുത്തിട്ടും, അവർ ഭയപ്പെട്ടു തന്നെ സംഭവിച്ചു (27:64-66). ശരീരം പോയിരിക്കുന്നു, കല്ലറ ശുന്നുമായിരിക്കുന്നു, യേശു ഉയർത്തിരിക്കുന്നു എന്നതാണ് വിവരം. കല്ലറ ശുന്നുമായിരുന്നതിന് കാവൽക്കാർ തന്നെ സാക്ഷികളാണ്, അവരുടെ വിവരം തജ്ജികളെയാവുന്നതല്ല.¹⁵

യൈഹൃദ മതാഖ്യക്ഷമാർ കൂടിയാണ്വാചിച്ചുശേഷം, സംഭവം കൈക്കുലിക്കാടുതു ഒരുക്കാമെന് വിചാരിച്ചു. അവർ പടയാളികൾക്ക് വേണ്ടുവോളം പണം കൊടുത്തു. “വേണ്ടുവോളം” എന്നതിന്റെ ശ്രീക്ക് വാക്ക് (അർഗുതിയ ചൊക്കാനാ) “മതിയായതു ബെള്ളി” അല്ലെങ്കിൽ “വേണ്ടുവോളം പണം”

എന്നും തർജ്ജിമ ചെയ്യാം. വേണ്ടാരു വാക്കിൽ പാണ്ഠാൽ, “മതിയായതെ കൈകുലി” എന്നർത്ഥം (എൻഡ്രൂബി), അത് ആ മനുഷ്യരെ തൃപ്തിപ്പെട്ടു തിയിരിക്കും. അതിനു പകരമായി പടയാളികൾ വ്യാജപ്രചരണം നടത്തണ മെന്നു ആവശ്യപ്പെട്ടു, “ഞങ്ങൾ ഉറങ്ങുമ്പോൾ, അവരെ ശിഷ്യരാർ വന്ന ശരീരം കട്ടുകൊണ്ടുപോയി.” ശുന്നുമായ കല്ലറകൾ - ഈ വിശദീകരണം - ആരും നിപേശ്യിക്കാത്തതും-മതിയായതുമാണെന്നായിരുന്നു ആ അല്പക്ഷ മാർ കരുതിയത്.

ശിഷ്യരാർ മനോഭാവം ചെച്ച് ആ വ്യാജ പ്രചരണം എത്ര പരിഹാസ്യ മാണന്ന് തെളിയുന്നു. യേശുവിനെ പിടിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അവരെ ശിഷ്യ ഓരോരല്ലോ ദേന്നു ഓടി പോയിരുന്നു (26:56). അവനെ വിചാരണ ചെയ്യുന്നതു ആരെ നിന്നു വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പത്രാസ് മുന്നു പ്രാവശ്യം അവനെ തളളിപ്പിറഞ്ഞിരുന്നു (26:69-75). അവനെ ക്രൂഷിൽ തരഒച്ചപ്പോൾ, ശിഷ്യരാർ നിരാഗരയും തെറ്റിവാരാണയുമുള്ളവരായിരുന്നു (ലുക്കാ. 24:21). യേശു ഉയർത്തെത്തഴുനേറ്റു എന്നു കേട്ടിട്ടും അവർ ദേന്നു വാതിലടച്ചിരുന്നു (യോഹ. 20:19, 26). യേശുവിന്റെ ശരീരത്തെ സംബന്ധിച്ച് രോമൻ കാവൽക്കാരെ വെല്ലുവിജിക്കും അവസ്ഥയിലായിരുന്നില്ല അവരാരും. അവരെ ശരീരം മോഷ്ടിച്ച് അവൻ ഉയർത്തെത്തഴുനേറ്റു എന്ന് അവർ അവകാശപ്പെടുകയില്ല, കാരണം അവർ അപേപ്പാഴും ഭാതികമായ ഒരു രാജ്യമായിരുന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നത് (26:51; പ്രവൃ. 1:6).

വാക്യം 14. ആ കാവൽക്കാർ ഉറങ്ങി കല്ലറ സുക്ഷിക്കാതിരുന്നാൽ ആ കുറുത്തിന് അവരുടെ ജീവൻ പോലും നഷ്ടപ്പെട്ടേക്കും. ഈ വ്യാജപ്രചരണം നാടുവാഴിയുടെ ചെവിയിലെത്തിയാൽ, പിലാരത്താസ് അവരെ ശിക്ഷിക്കാതിരിപ്പാൻ ആവശ്യമായത് ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്ന് അല്പക്ഷമാർ അവർക്ക് ഉറപ്പു കൊടുത്തു.

വാക്യം 15. കാവൽക്കാർ ആ പണം സീകരിച്ചു അവരോടു പറഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്തു. അതിന്റെ പലമായി, ആ കമ യെഹൂദമാരുടെ ഇടയിലെല്ലാം (പ്രചരിച്ച). ആ വ്യാജപ്രചരണം ആളുകൾ വിശ്വസിച്ചതെന്നുകൊണ്ടാണെന്ന് മനസിലാക്കുവാൻ പ്രധാനം. ആ പടയാളികൾ വാസ്തവത്തിൽ ഉറങ്ങിപ്പോയകിൽ, കർത്താവിന്റെ ശരീരത്തിന് എന്നു സംഭവിച്ചു എന്ന് അവർക്ക് എങ്ങനെ അറിയുവാൻ കഴിയും?

ഇന്നുവരെ എന്ന (പ്രയോഗം 11:23 നോക്കുക) സുചിപ്പിക്കുന്നത്, മതായി ഈ പുസ്തകം എഴുതുന്നും ആ നുണക്കമെ പരന്നുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നാണ്, ഒരുപക്ഷേ ഉയർത്തെത്തഴുനേര്ത്തീപിന് മുപ്പതുവർഷങ്ങൾക്കു ശേഷ വും അതു തുടർന്നിരുന്നു. ജൂഡീൻ മാർട്ടിൽ പറഞ്ഞതെന്നുസിച്ച്, ആ വണ്ണന രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലും പ്രചരിച്ചിരുന്നു. യെഹൂദമാർ പറഞ്ഞത്, “രാത്രിയിൽ ശിഷ്യരാർ വന്ന് അവനെ ക്രൂഷിൽനിന്നും ഇരക്കി അടക്കിയിരുന്ന സ്ഥല തന്റെന്നും, അവരെ ശരീരം മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി, അവൻ മതിച്ചുവ രിൽനിന്നും ഉയർത്തെത്തഴുനേറ്റ് സർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്തു എന്നും പറഞ്ഞു അവർ ആളുകളെ വഞ്ചിക്കുകയായിരുന്നു.”¹⁶

ഉയർത്തെഴുന്നേൻപിനുശേഷമുള്ള പ്രത്യക്ഷതകൾ (അഥവാ. 28)

യേശു വാസ്തവത്തിൽ മരിച്ചവർത്തനിനും ഉയർത്തെഴുന്നേറ്റു എന്നതിന് നമുക്കുള്ള തെളിവ് എന്താണ്? എല്ലാറില്ലും, ഉയർത്തെഴുന്നേൻപിനു-ശേഷ മുള്ള (പ്രഭലോസിന് അടക്കമുള്ള) പറ്റണംട്ടു പ്രത്യക്ഷതകൾ നാം വായി കുറന്നു. ഉയർത്തെഴുന്നേൻപ് സത്യമായ ചരിത്രം ആയിരുന്നു. ലുക്കാസ് എഴുതി, “അവൻ കഷ്ടം അനുഭവിച്ച ശേഷം നാൽപതു നാലേഞ്ഞം അവർക്കു പ്രത്യക്ഷനായി ദൈവരാജ്യം സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ട്, താൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് അനേകം ദുഷ്ടാനങ്ങളെ അവർക്ക് കാണിച്ചു കൊടുത്തു” (പ്രഖ. 1:3).

യേശു മർദ്ദലക്കാരത്തി മറിയക്കും (മർ. 16:9; യോഹ. 20:14-17), കല്ലറ വിട്ടുപോയ സ്ത്രീകൾക്കും (28:9, 10) പ്രത്യക്ഷനായി. ലുക്കാസിൽനിന്നും പ്രഭലോസിൽനിന്നും അവൻ പത്രാസിനു പ്രത്യക്ഷനായ വിവരം നമുക്ക് ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു (ലുക്കാ. 24:34; 1 കൊ. 15:5). എമ്മവുസിലേക്കുള്ള വഴി യിൽവെച്ച് അവൻ രണ്ടു ശിഷ്യമാർക്ക് പ്രത്യക്ഷനായിരുന്നു, അവർത്തി രണ്ടാൾ ഏഴ്യേംപ്രാവ് ആയിരുന്നു (ലുക്കാ. 24:13-35). അപ്പോസ്റ്റലമാർ ഒരുമിച്ചിരുന്നപ്പോൾ അവൻ അവർക്ക് പ്രത്യക്ഷനായി-ആദ്യം തോമസ് അവരോടുകൂടെ ഇല്ലായിരുന്നു (യോഹ. 20:19, 24) പിന്നെ അടുത്തയാച്ച് അവരെല്ലാവരും സന്നിഹിതരായിരുന്നപ്പോൾ അവൻ പ്രത്യക്ഷനായി (യോഹ. 20:26). പിന്നീട് അവൻ എഴ് അപ്പോസ്റ്റലമാർക്ക് ഗലീലാക്കടലരിക്കിൽ വെച്ച് പ്രത്യക്ഷനായി (യോഹ. 21:1-23). പിന്നെ അവൻ അവർക്ക് ഗലീലിയിലെ പേരെ പറയാതെ ഒരു പർവ്വതത്തിൽ, അവൻ അരുളിച്ചെയ്തതുപോലെ പ്രത്യക്ഷനായി, അവൻ മഹത്തായ ആജ്ഞ നൽകി (28:18-20). ഒരിക്കൽ അവൻ അഞ്ഞുറില്ലയിക്കം ശിഷ്യമാർക്കും അവന്റെ സഹോദരനായ യാക്കാബിനും പ്രത്യക്ഷനായ തായി പ്രഭലോസ് എഴുതിയിരിക്കുന്നു (1 കൊ. 15:6, 7). പിന്നീട്, സർഗാരോ ഹണ്ഠത്തിന് മുൻപ് പതിനോരുവർക്ക് പ്രത്യക്ഷനായി (ലുക്കാ. 24:50, 51; പ്രവൃ. 1:3-12). പ്രഭലോസ് എഴുതി, “എല്ലാവർക്കും ഒടുവിൽ, അകാലപ്രജയായ എന്നിക്കും അവൻ പ്രത്യക്ഷനായി” (1 കൊ. 15:8).

യേശു ഉയർത്തെഴുന്നേറ്റില്ലായിരുന്നുവെക്കിൽ ഉണ്ടാകുവാനിടയുള്ള നിഷ്യങ്ങളായ അനന്തരഫലങ്ങളെ കുറിച്ചു പറഞ്ഞുശേഷം, പ്രഭലോസ് എഴുതി, “എന്നാൽ ക്രിസ്തു നിബേകാണ്ഡവർത്തി ആദ്യഫലമായി മരിച്ചവരുടെ ഇടയിൽനിന്നു ഉയർത്തിരിക്കുന്നു” (1 കൊ. 15:20). ലാസറിന്റെ സഹോദരി മാർത്തയോട്, യേശു പറഞ്ഞു, “ഞാൻ തന്നെ പുനരുത്ഥമാനവും ജീവനുമാകുന്നു; എന്നിൽ വിശസിക്കുന്നവൻ മരിച്ചാലും ജീവിക്കും; ജീവിച്ചിരുന്ന എന്നിൽ വിശസിക്കുന്നവൻ ആരും ഒരുന്നാലും മരിക്കയില്ല” (യോഹ. 11:25, 26). അവൻ ഉയർത്തെഴുന്നേറ്റിക്കയ്യാത് പ്രഭലോസിനോടുകൂടെ നമുക്കും പറയാം, “നമ്മുടെ കർത്താവായ യേശുക്രിസ്തു മുഖാന്തരം നമുക്ക് ജയം നൽകുന്ന ദൈവത്തിനു സ്വന്തോത്തം” (1 കൊ. 15:57).

“അവൻ ഉയർത്തെഴുന്നേറ്റിക്കുന്നു” (28:1-17)

കല്ലറക്കല്ലുകൾ പറയുന്നത്, മേലെഴുത്ത് എന്നു തന്നെയായാലും, “ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരാളാണ് ഇവിടെ കിടക്കുന്നത്; പക്ഷ മരിച്ചിരിക്കുന്നു”

എന്നാണ്. പകുപ്പ് യേശുവിന്റെ കല്ലറ ശുന്നുമായിരുന്നു. അതിനു മറ്റാരു കമ്മയാണ് പറയുവാനുള്ളത്. യേശു മരിച്ച ദിവസം ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും ഇരുണ്ട ദിവസമായിരുന്നു, എന്നാൽ മുന്നു ദിവസത്തിനുശേഷം കാര്യങ്ങൾ മാറി. യേശു ഇപ്പോഴും മരിച്ചവനായി തന്നെ ഇരുന്നാൽ “നമ്മെല്ലാവരും അതിഷ്ഠമനുഷ്യരാകും” എന്നാണ് (1 കെ. 15:19).

ആ നിയമപരമായ അടിസ്ഥാനത്തിനേലുള്ള ഉയർത്തെഴുനേത്തപിൽ ന മുകൾ പ്രത്യാശ വെച്ചുകൂടും

ഉയർത്തെഴുനേത്തപ് പ്രവചിച്ചിരുന്നു (28:6). അതു പഴയനിയമത്തിൽ പ്രവചിച്ചിരുന്നു (സക്കീ. 16:8-11; യൈശ. 53:10-12; ഫോബസ. 6:2), യേശു തന്നെ പലപ്പോഴും അതിനെ കുറിച്ചു മുന്നറയിച്ചിരുന്നു (16:21; 17:23; 20:19; 27:40, 63; യോഹ. 2:19).

ഉയർത്തെഴുനേത്തപ് തെളിയിച്ചു (28:7-10). കല്ലറ ശുന്നുമായിരുന്നു എന്ന തെളിപ്പ് ദ്വക്സാക്ഷികൾ ഉറപ്പിച്ചു. അതിനുപുറമെ, അവൻ്റെ ശിഷ്യമാരുടെ ജീവിതത്തിൽ വന്ന മാറ്റവും യേശു മരിച്ചവർത്തനിനു ഉയർത്തെഴുനേരും എന്നു തെളിയിക്കുന്നതായിരുന്നു. കർത്താവ് ഉയർത്തെഴുനേരും എന്നു സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നതാണ് ഇന്നു നിലനിൽക്കുന്ന സഭ.

ഉയർത്തെഴുനേത്തപ് സംശയത്തോടയാണ് സീക്രിച്ചർ (28:11-17). തെളി വുകജൈല്ലാമുണ്ടായിട്ടും പ്രാരംഭത്തിൽ ആളുകൾ സംശയിച്ചു. ഉയർത്തെഴു നേത്തപ് വിശദമാക്കുവാൻ പല ശ്രമങ്ങളും നടന്നിരുന്നു.

ഉയർത്തെഴുനേത്തപ് എന്തു വ്യത്യാസമാണ് വരുത്തുന്നത്? അതു വിശദ സിക്കുകയും സീക്രിക്കൈകയും ചെയ്യുന്നവർത്തെ നിത്യമായ അതരമാണ് വരുത്തുന്നത്.

യേശു ജീവിക്കുന്നു (28:1-10)

അതിമധ്യകാരനായിരുന്ന യോസേഫും നികെക്കാദേമൊസും യേശുവിന്റെ ശരീരം യോസേഫിന്റെ കല്ലറയിൽ അടക്കിയശേഷം, അവർ ശമ്പുത്തിന്റെ ഒരുക്കത്തിനായി വീടിലേക്ക് തിരിച്ചുപോയി. അതായിരുന്നു കാര്യങ്ങളുടെ അവസാനമകിൽ, നമ്മകൾ എല്ലാവർക്കും ദുഃഖിക്കുവാൻ വകയുണ്ടായിരുന്നു - കാരണം നാം പ്രത്യാഗ്രില്ലാത്ത ലോകത്തിൽ ജീവിക്കുന്നവരാകും. പ്രഭലാഡ് കൊതിന്ത്യയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് എഴുതി, “നാം ഈ ലോക ത്തിൽ മാത്രം ക്രിസ്തുവിൽ പ്രത്യാശ വെച്ചിരിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ, നാം സകല മനുഷ്യരിലും അതിഷ്ഠരായിരിക്കും” (1 കെ. 15:19). എന്തുകൊണ്ട്? യേശു മരിച്ചവർത്തനിനു ഉയർത്തെഴുനേരുട്ടിലേക്കിൽ, നമ്മുടെ പ്രസംഗവും വിശ്വാസവും വ്യർത്ഥം. ഉയർത്തെഴുനേരു യേശുവിനെ കണ്ണു എന്നു പരിഞ്ഞവർ കളളമാരായി തീരുകയും, നാം ഇപ്പോഴും നമ്മുടെ പാപങ്ങളിൽ ഇരിക്കുന്നവരുമാകും, മാത്രമല്ല, കർത്താവാൻ മരിച്ചവരും നശിച്ചുപോയി. അതിനുപരിമുഖം, ഈ ലോകം ഒരു രക്ഷകനില്ലാതെയുമാകും (1 കെ. 15:14-18)! അതിനെതിരായി പ്രഭലാഡ് പരിഞ്ഞു, “ഇപ്പോൾ ക്രിസ്തു മരിച്ചവർത്തനിനും ഉയർത്തെഴുനേരും നിദക്ഷാവർക്ക് ആദ്യപ്രഥമായി ഉയർത്തെഴുനേരും കുന്നു” (1 കെ. 15:20). അവൻ മറ്റാരു ഭാഗത്ത് പരിഞ്ഞു, “അവൻ ദൈവപുത്രൻ എന്ന് ശക്തിയോട നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുകയും, ഉയർത്തെഴുനേരും രിക്ക യാൽ വിശ്വാസിയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു” (രോമർ. 1:4).

യേശു മരിച്ച ദിവസം, അലങ്കാരികമായും അക്ഷരികമായും, മനുഷ്യ ചാരി ത്രത്തിലെ ഏറ്റവും ഇരുണ്ട ദിവസമായിരുന്നു. അവനെ വീണ്ടും ജീവനോട് കാണുമെന്ന് അവൻറെ അടുത്ത സ്നേഹിതർ പോലും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. അവൻറെ ശിഷ്യരാർ യെരുശലേമിലെ ഏതോ മാളികമുറിയിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു (യോഹ. 20:19). അവൻ മറ്റൊള്ളവരെ ഉയർപ്പിക്കുന്നത് കണ്ണിരുന്നു എങ്കിലും, അവൻ ജീവിതത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവരുമെന്ന് അവർ വാസ്തവത്തിൽ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. എങ്ങനെന്നായാലും, ആ ആഴ്ചവുട്ടത്തിന്റെ ഓന്നാം നാളിൽ കല്ലായിൽ അവൻറെ ശരീരം കാണാതായപ്പോൾ അവയ്ക്കെല്ലാം മാറ്റമുണ്ടായി. അവനെ ജീവനോടെ കണ്ണുവെന്ന അന്ത്യതകരമായ വാർത്ത അവൻറെ ശിഷ്യമാരിൽ ഓരോരുത്തരിൽനിന്നു വ്യാപിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ചിലർ അവനോടുകൂടെ നടന്നു, സംസാരിക്കുകയും, കൈശിക്കുകയും ചെയ്തു. അത് ഏതാനും മതലാന്തരമാരുടെ തീവ്രമായ ദൃഢവത്തിൽ നിന്നുവുത്തിരിഞ്ഞെ തോന്നലായിരുന്നില്ല എന്നു തെളിയിപ്പെന്നതായിരുന്നു. യേശു വാസ്തവത്തിൽ ജീവിക്കുന്നു! ആ ഒരുദ്ധ പസ്തുത കാര്യങ്ങളെയെല്ലാം മാറ്റി.

യേശുവിനെ അനുശ്രിച്ച സ്ത്രീകൾ (28:1-10)

യേഹുദ സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകളെ ചിലപ്പോൾ, വിലകുറച്ചായിരുന്നു കണക്കിരുന്നതെങ്കിലും,¹⁷ യേശു അവരെ വിലയുള്ളവരായിട്ടാണ് കണക്കിരുന്നത്. ദൈവം സൃഷ്ടിയുടെ ആരംഭത്തിൽ അവരെ കണക്കിരുന്നതുപോലെയായിരുന്നു അവൻ കണക്കിരുന്നത്. അവൻറെ ശുശ്രൂഷയിൽ അവർ വഹിച്ച പക്ഷ താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത് നോക്കുക.

1. രക്ഷിക്കുന്ന തുല്യവിലയുള്ളവരായിരുന്നു അവർ (യോഹ. 4:1-42).
2. അവൻറെ ശിഷ്യരായി അവരെ വിളിച്ചിരുന്നു (12:48-50).
3. അവർക്ക് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ലഭിച്ചിരുന്നു (ലുക്കാ. 10:38-42).
4. യേശുവിന്റെ ശുശ്രൂഷകൾ അവർ സംഭാവന ചെയ്തു (ലുക്കാ. 8:1-3).
5. അവർ യേശുവിനോടുകൂടെ സഖ്യരിച്ചിരുന്നു (27:55, 56).
6. അവൻറെ ഇരുണ്ട നാഴികയിലും അവർ പിശവസ്തരായിരുന്നു (27:55, 56).
7. അവരായിരുന്നു യേശുവിന്റെ ഉയർത്തശുന്നേൽപ് സാക്ഷികരിച്ചത് (28:7, 10; മർ. 16:9, 10; ലുക്കാ. 24:1-10; യോഹ. 20:18).¹⁸

ധേവില്ല സ്ഥൂവർട്ട്

മഹർപ്പക്കാരത്തി മരിയ (28:1)

പരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവും തെറ്റിബരിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീയായിരുന്നു മഗ്ദലക്കാരത്തി മരിയ. അവരെ പേശ്യ എന്നു വിളിച്ചിരുന്നു, എന്നാൽ പുതിയനിയമം അതു വാസ്തവമെന്നു പറയുന്നില്ല. ആധുനിക കൈടുകമകൾ പറയുന്നത് അവൾ യേശുവിനെ വഴി തെറ്റിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്നും, അവൾ അവൻറെ ഭാര്യയായിരുന്നുവെന്നു പോലും തെറ്റിബരിപ്പിച്ചു. വ്യാപിചാര കുറുത്തിൽ പിടിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീ അവളായിരുന്നു എന്നും (യോഹ. 8:1-11), അല്ലെങ്കിൽ യേശു വിശേഷിക്കാൻ കാൽ തുടച്ച സുഗന്ധ തെലം പുശി കാൽ ചുംബിച്ച പാപിയായ സ്ത്രീ അവളായിരുന്നു എന്നും പലരും തെറ്റായി ധരിച്ചിരിക്കുന്നു (ലുക്കാ. 7:37, 38). പക്ഷേ അവൾ ഇവരാൽ ആയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അവൾ ആയിരുന്നു?

അവൾ മഗ്ദലയിൽനിന്നുള്ളവളായിരുന്നു, അത് ശലീലാ കടലിന്റെ

തെക്കുപടിന്താരായി നധിതി ചെയ്ത നധലം ആയിരുന്നു (15:39 എന്ന് പരാമർശം നോക്കുക). അവൻ യേശുവിനെ സ്വന്നേഹിച്ചിരുന്നു, പക്ഷെ ആ സ്വന്നേഹം ലൈംഗികമായ ഓന്നായിരുന്നില്ല. അവൻ അവളിൽനിന്ന് ഏഴു ഭൂതങ്ങളെ പുറത്താക്കിയതുകൊണ്ടാണ് അവൻ യേശുവിനെ സ്വന്നേഹിച്ചത് (മർ. 16:9; ലുക്കാ. 8:2). അതിനുശേഷം അവൻ യേശുവിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു അനുധായിയായിത്തീർന്നു അവന്റെ ശുശ്രാഷയിൽ അവനെ സാമ്പത്തികമായി സഹായിക്കുകയും ചെയ്തു (ലുക്കാ. 8:2, 3). യേശു മരിച്ചപ്പോൾ കുഴിന് കുത്തൻ അവസാനത്തോളം നിന്നാവളായിരുന്നു മറിയ (27:56; മർ. 15:40; യോഹ. 19:25), ഉയിർത്തത്തുനേറ്റു അതികാലത്ത് കല്പിക്കൽ ആദ്യം എത്തിയവരിലും അവളുണ്ടായിരുന്നു (മർ. 16:1). മർക്കാന് 16:9 അനുസരിച്ച് യേശു പ്രത്യുക്ഷനായതും ആദ്യം അവൻക്കായിരുന്നു.

കുറിപ്പുകൾ

¹പാർട്ട് ബാവർ, ഏ ശ്രീകൃഷ്ണ-ജാലീഷ് ലൈക്സിക്കാൻ ഓഫ് ദ ന്യൂട്ടെന്റ്സ് മെറ്റ് അന്റ് അഭർ ഏർലി ക്രിസ്ത്യൻ ലിറ്ററേച്ചർ, ഓഡ് എഡി., ബിബ. ആന്റ് എഡി. ഫ്രെഡീക് ഡാലീയു. എ.ഒ. റാകർ (ഷിക്കാഗോ: യൂണിവേഴ്സിറ്റി ഓഫ് ഷിക്കാഗോ പ്രസ്, 2000), 746. ²ഇബില്യ., 386. ³ഇബില്യ., 909-10. ⁴ഈ പ്രയോഗം പ്രവൃ. 20:7 ലും കാണാം, അവിടെ ശിഷ്യനാർ അപ്പും നുറുക്കുവാൻ കുടിപ്പന്തായിരുന്നു. ആവാക്യത്തിൽ, എൻറ്ലാബി തെറ്റായി “ശനിയാഴ്ച രാത്രി” എന്നു തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ⁵“ആഴ്ചപ്രവർത്തനിന്റെ ഓന്നാം ദിവസം ഇരുട്ടുള്ളപ്പോൾ തന്നെ ... മർദലക്കാരന്തി മരിയ കല്പിക്കൽ എത്തിയതായി യോഹനാൻ പാണ്ടിരിക്കുന്നു” (യോഹ 20:1). മരിയ മാത്രമായി ഇരുട്ടുള്ളപ്പോൾ എത്തിയതായി പാണ്ടിരിക്കുന്നത് ചില പണ്ണിത്തമാർ അൽ സംക്ഷിപ്തവിവരങ്ങളിൽ പറഞ്ഞതിനേക്കാൾ ആദ്യത്തെയാത്രയായി കണക്കാക്കുന്നു. എങ്ങനെന്നായാലും, നാം സുവിശേഷഘട്ടവിരാസൾ മുഴുവൻ എടുക്കുമ്പോൾ, അവൻ മറ്റു സ്ത്രീകളോടുകൂടുതെയാണ് പോയത് എന്നു വ്യക്തമാക്കും. അവൻ മറ്റു സ്ത്രീകളോടുകൂടുതെയാണ് വന്നതെങ്കിലും, യോഹനാൻ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തിയത് മരിയയിലാണ്. അതിനു പുറമെ, സുരൂൻ ഉൾച്ചുവരുമ്പോഴും ഇരുട്ടുണ്ടാകുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. സംക്ഷിപ്ത എഴുത്തുകാർ പാണ്ടിരിക്കുന്നതു തന്നെയാണ് യോഹനാനും പാണ്ടത്, പക്ഷെ മറ്റൊരു ദിശയിൽകൂടുതെയായിരുന്നു എന്നു മാത്രം. ⁶മെക്കൾ ജേ. വിൽക്കിൻസ്, “മാത്രു,” ഇൻ സോണ്ടർവാൻ ഇല്ലംഗ്രേഡ് റീബ് ബൈബിൾ ബാക്കാർഡിൻസ് കമ്മറ്റി, വാല്പു, 1, മാത്രു, മാർക്ക്, ലൂക്ക്, എഡി. ക്ലിന്റൺ ഇം. ആർഡേനാർഡ് (ശ്രാന്റ് റാപ്പില്യൻ, മെക്കൾ.: സോണ്ടർവാൻ 2002), 185. സീ. ഒ മാപ് ഇൻ ഡി. ആർ. ബോവൈസ്, “എർത്തകേക്ക്,” ഇൻ ഒ സോണ്ടർവാൻ പിക്കപ്പോറിയൽ എൻറ്ലൈസ്കോപ്പീസിൽ ഓഫ് ഓഫീസ് എഡി. മെരിൽ സി. ടനി (ശ്രാന്റ് റാപ്പില്യൻ, മെക്കൾ.: സോണ്ടർവാൻ പാപ്പിലിൻ ഹാൻ, 1975), 2:179. ⁷ജാക് പി. ലേവിൻ, ഒ ഗ്രാസ്പെൽ എക്കോർഡിൻിഷ് ടു മാത്രു, പാർട്ട് 2, ഒ ലിവിൽ വേർഡ് കമ്മറ്റി റി (ആറ്റുറ്റിൻ, എക്ക്.സി. സീറ്റ് പബ്ലിഷിങ്സ് കമ്പനി, 1976), 169. ⁸ഇബില്യ. ⁹രോബർട്ട് എഡ്. ഗണ്ണിപ്പി, മാത്രു: ഏ കമ്മറ്റി ഓൺ ഹിന്റ് ലിറ്ററി ആന്റ് തിയേളജിക്കൽ ആർട്ട് (ശ്രാന്റ് റാപ്പില്യൻ മെക്കൾ.: ഡാലീയുഎം. ബി. എർഡല്യമാൻസ് പബ്ലിഷിങ്സ് കമ്പനി, 1982), 588. ¹⁰ഉയർത്തത്തുനേറ്റു ശരീരത്തോടെ യേശുവിനു ചുമരുകൾക്കുതേക്ക് പ്രവേശിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു (യോഹ. 20:19, 26).

¹¹ഒരുന്നു മരിച്ചതു പോലെയായ കാവൽക്കാർക്ക് ദുരന്താർ ആശ്രാസ

വാക്കുകൾ നൽകിയില്ല എന്നു ശ്രദ്ധിക്കുക. ¹²വിൽക്കിൻസ് 185. ¹³യൂറ്റ്
ആർ.എ.പൊയർ, മാത്യു, ഇൻഡ്രപൈട്ടേഷൻ (ലുയിസിലേ: ജോൺ നോ
ക്സ് (പ്രസ്, 1993), 331. നോക്കുക, ജോസെഫൻസ് ആൻഡ്രീക്കിറ്റിൻ 4.8.15.; മിഷ്നാ രോഷ്
ഹഷനാ 1.8. ¹⁴ലിയോൺ മോറിൻസ്, ദ ഗ്രോസ്പൈത് എക്കോർഡിൻസ് ടു മാത്യു, പില്ലർ
കമരുളി (ശ്രാൻ്റ് റാപ്പിയസ്, മെക്ക.: ഡബ്ല്യൂഎം. ബി. എർഡിമാൻസ് പബ്ലിഷിങ്ങ്
കമ്പനി., 1992), 740. ¹⁵ലേവിൻസ്, 171. ¹⁶ജൂറ്റിൻ മാർട്ടിൻ സയലോർ വിൽത്ത് ടെട്ടേഹാ 108.
¹⁷നോക്കുക, ജോസെഫൻസ് എഹൻസ്റ്റ് അപിയേഹൻസ് 2.25. അവരുടെ പില കുറഞ്ഞ നില
വാരം “സ്ത്രീകൾ, അട്ടിമകൾ, കൃഷികൾ” എന്നിവരോടുള്ള സമീപന്ത്വിൽ കാണാം
(മിഷ്നാ സുകാ 2.8; ബൈരാകോൽ 3.3). ¹⁸അഡാവർഡി ഫ്രാം വിൽക്കിൻസ്, 181.